

Марта Починайко
Marta Pochynaiko

КВІТИ СЛІЗ
FLOWERS
OF TEARS

**Марта
Починайко**

**Marta
Pochunayko**

**КВІТИ СЛІЗ
FLOWERS
OF TEARS**

**Вибране
Поезії
Selected
Poetry**

**Львів
"Логос" – 2011**

ББК 84Ук-4
П 65

До книги ввійшли вірші зі збірок
“Затихлі кроки” (1997),
“Поріг смирення” (2004),
“Твоя дорога поряд” (2010).

Переклад *Тамари Сльоти*
Translated by *Tamara Sliota*

Ілюстрації Зеновії Юськів
Illustrated by Zenovia Yuskiv

ISBN 966-7379-52-11

© Починайко М., 2011
© Сльота Т., переклад, 2011
© Видавництво “Логос”, 2011

“Емоційне наповнення поезії Марти Починайко не перехлюпує через край. Не витрачається надаремно. Хоча, здавалося б, як це все дозувати у ліриці?! Неможливо! Одначе, – така особливість авторського дихання, авторського слухання! Не переливати через край чаші коштовний напій. Адже він знадобиться

“The emotional filling of Marta Pochynayko’s poetry does not brim over to be wasted. Strange though it may seem, emotion in lyrics can hardly be dosed or overdosed! The author has a keen sense of balance, as natural as breathing or hearing – measure is treasure. Really, why should one spill the precious elixir of poetry out of the brimmer

й для інших кубків. І вчувається мені шляхетний передзвін спокійного гірського кришталю”.

Віктор Палинський¹

“Жанр ліричної мініатюри, взагалі вільного, неримованого вірша значною мірою сформувався як заперечення того, що Поль Верлен назвав “літературою”, – оздобленого звичним арсеналом художніх засобів, часто нещирого, який “більше дзвенить, аніж важить”, солодкавого письма.

while some of it could be saved for other goblets! It makes me fancy a euphonic chime of the noble rock crystal”.

Victor Palinsky¹

“The genre of lyrical miniature is, generally, a free unrhymed verse that was formed mainly as opposed to what Paul Verlaine called “belles-lettres”, – light literary writing embellished with a common set of figurative means, very often too sweet to be true – “Plus sonat, quam valet”.

The genre chosen by Marta Pochynayko is

Той жанр, що його обрала Марта Починайко, споріднений із графікою передусім чіткістю штрихів, довірливим, без недомовок і напівтіней, зверненням до читача, чи то пак “глядача” – перед нами “зорова” поезія, в якій думка і почуття втілені у лаконічно окреслений образ... Читач відчує оте музичне “легато” (образи поєднані здебільшого асоціативно, у настроєвому ключі); та головне – що сама композиція, тяглість викладу, будучи виразом напруженої праці думі, ілюструє провід-

similar to graphics – first and foremost, in legibility of touches; trustworthy, with no reservations or half-tones while addressing the reader, or rather, “the spectator” – because here we deal with “visual” poetry in which thoughts and feelings are embodied in a laconically-shaped image... The reader will enjoy the “legato” music (images are conveyed chiefly by associations and state of mind); moreover, the very arrangement and exposure of the poetic message is a manifestation of laborious strain of soul:

ну думку поетичної збірки: людині личить покірно нести свій тягар дорогою очищення, змагаючись передусім із собою...”

Андрій Содомора²

it is only human to carry humbly one's heavy burden along the road of purification, fighting, chiefly, one's own self...”

Andriy Sodomora²

“Її поезія строго раціональна, духовна, бай інтелектуальна, але парадоксальним чином тонко чуттєва і психологічна. Тут важлива мить доторку до іншого, до енергетики ближнього, до незглибимої народної душі, й оця філософія сердечності здатна зворушити до сліз не тільки ав-

“Her poetry is strictly rational, moved by spirit and intellect, and however paradoxical it might sound, it is keenly sensile and psychologic. Most significant about it is an instant of contact with the energy of kindred spirits, with the unfathomable soul of our folks, – and this philosophy of cordiality can move to tears not

тора: “Мое спокійне
серце заплакало від
радості”.

Богдан Чепурко³

the author alone: “My
easy-tempered heart shed
tears of joy”.

Bogdan Chepurko³

*...Вдягаю постоли, старі як світ
І поспішаю до межі своєї...*

*...I'll take my old, worn out shoes
And hurry towards my destination...*

ПОРІГ СМІРЕННЯ
A THRESHOLD
OF HUMILITY

Дозволь з Тобою розмовляти,
Допоки Неба твердь
Над головами нашими...

As long as over our heads
We have the God's skies,
Shall I talk to You...

Поет подібний до зухвальця,
Бо взяв собі за право
Свої думки оповідати іншим.
До велета поет подібний,
Що переносив думки-цеглини
На високу гору
І збудував палац незримий,
Надів корону з пелюсток словесних
І тішиться химерою...
До жебрака поет подібний,
Який несміло простягає книгу,
Вичікує тремтливо
Думку Вашу.

A poet is the one who's ventured
To entitle himself
To word his thoughts for others.
A poet is like a giant
Who carried the bricks of his thoughts
Onto a high mount
And built an invisible castle,
Put on a crown of word-petals,
And feels happy with the miracle he's done.
A poet is much of a beggar
Who shyly hands out his book,
Anxiously waiting
For Your Say on it.

Ми всі йдемо...
Хто – по стерні,
Хто – гаєм весняним,
Хто – сірою пустелею...
На це Всевишній
Сказати міг би:
Кожен з вас,
Йдучи дорогою своєю,
Вибір мав...

Everyone paves his way...
Someone steps
    on the stubble of harvested crops,
Someone walks
    through the woods in the springtime,
Someone else wanders a desert...
On that, the Most High
Could say:
Anyone,
Walking his own way,
Has had a choice...

Вже літ багато вчуся
Повірити собі
І здатися на милість Божу.

For years I've been learning
To trust in myself
And surrender at God's discretion.

Змилосярдися, Господи!
Дай сили побороти
Себе в своїх думках!

My God, have mercy on me!
Give me strength to overcome
Myself in my thoughts!

Душа стремить до неба...
І творить пісню
На полі вічних сліз...

The heart strives to the skies...
And makes songs
On tear-watered grounds...

Заколисала душу
Облесливість чужа
Та й відпустила її, сонну,
Поміж люди...

The soul was lulled
By the strangers' mealy-mouthed speeches
And ... was let to go, half asleep,
Amidst the folks.

Щодня ми переходимо
Цей міст, що з'єднує
Ганьбу і милосердя...

Daily we cross
The bridge that spans
Disgrace and graciousness...

Переростає в слово
Жорстока думка,
Що дочекалася нагоди
Збентежити мій простір...

My mental torments
Are taking verbal shape,
For time has come
To stir my aura of oblivion...

Так-так, Горацію⁴,
Небагатьом судилося пізнати
Свою межу –
У помислах, у вчинках,
У ганьбі...

That's it, Horace⁴,
Very few succeeded in seeing
The bounds
In their designs, deeds,
And their disgrace...

Настане день,
І кожен з нас покине
Свій корабель-примару –
Невмілим кроком ступить
На битий шлях.

The day will come
For each of us to disembark
From a phantom ship –
To set an awkward foot
Onto a well-trodden path ashore.

А гіркоту, що недруги подарували,
Зніму із себе як брудне лахміття.
Слова гіркі –
То доторк комара.
Піду стежиною своєю...

I'll strip off, like dirty rags,
The bitterness received from my foes.
Bitter words are nothing
But bites of gnats.
I don't care. I'll keep to my track...

Зустріла сивину...
Та вчуся шанувати
Чуже мовчання, крик чужий,
І сліпоту чужу, і глухоту,
Бо не збагнути,
Що діється
В чужій душі.

My hair's gone grey...
Now I'm learning to hold in respect
Somebody else's reticence, someone's cry,
Other people's blindness, and deafness,
For you can never know
What 's there
In one's heart of hearts.

Спустилася у пекло Дантове⁵...
Пізнала, що достойна просьба
Людину возвеличує,
А ті, що із порадою
Дарують ще й лукавство,
Впадуть на дно...
Повірила, що від надмірних сліз
Душа маліє...
І зрозуміла – любові потребують ті,
Що коять зло...

Having descended to the Dantean Hell⁵...
I've come to know that an adequate request
Adds to one's dignity,
While those who add to their advice
A piece of slyness
Will go to the bottommost depth...
I've come to see that excessive tears
Lessen the soul...
Now I understand – those are in need of love
Who commit the wrong and evil...

З віків далеких Марк Аврелій⁶
Послав мені терпке і мудре слово:
Не поганьби душі своєї перед вічністю –
Здолай свої страждання.

Marcus Aurelius⁶, from bygone days,
Endowed me with a precious admonition:
Put no shame upon your soul
before the Doomsday –
Learn to fight your bitter sorrows.

Щодня вчимося
Вранішню зорю стрічати,
Схиляти голову в покорі
І дякувати Небові,
Що нам
Освітлює стежини...

Every day we learn
To welcome the dawn,
To bend our heads in reverence
And send thanks for the Heavens above
That lighten the paths
For all of us...

Добігли полудня мої роки.
Почула від учителя свого:
Людина в самоті приречена
На егоїзм.
Я хочу зруйнувати цю науку
І прагну в самоті
Себе забути...

I've reached the midday of my age.
It reminded me of a teacher of mine saying:
A single person is, as a rule, condemned
To be selfish.
I want to break the rule
And try, in my solitude,
To forget my own self...

Зелене деревце
Корінням чітко скелю обхопило,
Щоб вітру протистояти,
Рости, міцніти,
Стрічати сонце з року в рік,
Бо так хотів Творець.

A green sapling,
Clutched with its roots at the rock
To resist the wind,
To grow stronger
And see the sun from year to year,
For this was the Creator's will.

Свічки-дерева в голубому миготінні
У мій осінній день
Нашіптують:
Не варто згущувати барви
На незавершеній картині
Власного життя...

The candles of the trees in their blue gleam,
On the day of my autumn,
Whisper in my ear:
One shouldn't thicken paints
On the unfinished picture
Of one's own life...

Моя хатина край села
І вікна дивляться в далекий степ.
Сідаю на поріг і розмовляю з Небом...
Я вдячна долі,
Що тут живу
Й ніхто не підслуховує
Розмову...

My humble house in the countryside
Has windows opening on a vast steppe.
I'd sit down on the threshold
and talk to the Skies...
I thank my lucky stars
For living here,
And nobody can hear
The talk...

Чи варто говорити
Про гіркоту самотини,
Коли у вечір лагідний
Запаляю свічки
І слухаю Сенеку⁷!?

Is it good talking
About the bitterness of solitude
When on a soft evening
I can light candles
And heed Seneca⁷!?..

Чи снилося,
Чи наяву було:
Осінній вечір.
По вулиці холодній, дощовій
Йшов чоловік із кошиком лілей
І дарував їх перехожим...

Whether in a night-dream
Or a dreamlike truth it was:
On an autumn evening, cold and rainy,
A man was walking along a street
With a basket of lilies,
And presented them to the passers-by...

У самоті своїй
Забудь про себе,
Ліниве серце пробуди
І духом піднімись до Неба,
Повір Творцеві,
Що дарував тобі
Твою дорогу...

In your seclusion,
Forget yourself,
Wake up your languished heart
And offer it to be inspired
By the Creator
Who paved
The way for you...

Ти не журися – вір!
Бог чує
Серця нашого слова
І знає,
Що робити з ними.

Don't worry and trust in God!
He hears
The words of our hearts
And knows
How to treat them.

Навіщо Господові
Моя любов і поклоніння,
Якщо зневажу ближнього,
Сліщеві руку не подам
І спраглого не зауважу,
Йдучи в задумі молитовній?

Shall God
Take my love and faith
If I disgrace my fellow-man,
Give a blind man no hand
And neglect the one who's thirsty,
When I walk plunged in pious thoughts?

Із відстані моїх прийдешніх сивих днів
Вже починаю нині, ще на півдорозі,
Всевишньому подяку віддавати
За те, що сповнились
Не всі мої бажання.

At a distance of my grey remaining days,
Half-way though, I begin today
To thank the Most High
For the wishes that are still left
To come true.

Нехай сльоза самотня
Словом проросте,
Що воскресить надію...

May the solitary drop of tear
Sprout the word
Which would make me hopeful again...

Вклоняюся до стіп своїй недолі,
Торкаюся подолу її важенної одежі,
Душею завмираю,
Дивлюся в її очі, повні сліз,
І бачу друга в них...

I bow low to my cruel lot,
Touching the hem of its heavy garment.
With a sinking heart,
I look into its tearful eyes
And see my friend in them...

Збудую міст із павутини
Над прірвою терпіння
І спробую, хоч думкою,
На другий берег перейти...

I'll make a cobweb bridge
Over a gulf of patience
And try, at least in mind,
To get onto the other side...

Жебрачкою була я позавчора,
Сиділа на узбіччі в гомінкому місті
І гризла хліб сухий...
Була я вчора багатцем зухвалим
І бачила лише себе
Й свої розваги.
А нині придивляюсь до дітей чужих,
Що на траві
Під сонечком сміються...
І починаю розуміти,
Що квітка, небо,
Коник-стрибунець –
То справді рай.
Такі мої метаморфози,
Овідію⁸ далекий...

I was a beggar the day before yesterday.
I sat at a curb in a noisy town
And nibbled rusks...
Yesterday, I was rich and audacious
Being concerned only about myself
And the diversions of city life.
Today, I look closely at other people's kids
Enjoying sunshine on the grass
And laughing happily...
Now I come to seeing with my own eyes
That a flower, the sky,
A grass-hopper –
All this is a true paradise.
These are my metamorphoses,
Publius Ovidius⁸ the remote...

У помилках чужих побачила
Вчорашнє віддзеркалля
Власного гріха...
Пробачила...бо всі йдемо
Одним гостинцем метушливим...

In someone else's errors I saw
Yesterday's reflection
Of my own faults...
I learnt thus to pardon others...
Because we all walk along a bustling road...

Я знов піду
Стежиною тією ж...
Та з іншими думками.

I'll go on
The same way, as ever...
But think another way.

Йому судилося
Завжди на роздоріжжі бути,
Тікати від самого себе
І, врешті-решт,
Знайти свою самотню хату,
Казати правду стінам,
Бо вони змовчать...

He was fated
Always to find himself at a crossroads,
Escape his own self
And, after all, he found
Comfort in a solitary dwelling
To tell its walls the veritable truth
Because they'd keep it to themselves...

Він говорив розумні речі,
Такі потрібні нам,
А ми не слухали...
Самотиною він терпів
Негоду днів і злигодні.
А ми були сліпі, байдужі...
Востаннє поклонився він,
Пішов... назавжди.
Його слова, думки
І біль
Потроху вже навздоганяють
Нас...

He talked of very clever things,
The things we couldn't do without
We didn't heed him, though...
In his loneliness, adversity, and destitution
He would never complain,
And we were blind and careless...
He bade us a farewell
And was gone ... forever.
Today, his words, his thoughts
And anxieties
Are, little by little, overtaking
Us...

Нам не пізнати
Як Усевишній невидимо єднає
Серця і душі
На земних стежинах...
Ми пізнаємо біль
При зустрічі стежинок цих
Із вічністю...

We'll never know
How the Almighty makes
Our hearts meet
On this world paths...
We come to knowing heartaches
When the other's path
Runs short...
To meet the Maker.

Я знову опинилася на роздоріжжі...
І сірі хмари напливають...
Знайшла рятунок в думці,
Що маю бути тут,
Аби розповідати,
Як почуваться душа
В безвиході...
Як почуваться душа,
Коли ступає по чужій дорозі...

Now again I've found myself
  at the crossroads...
And grey clouds are impending...
I've found salvation in the idea
That I must stay where I am,
To tell others
What it feels
To be in great despair...
What it feels
To step on a wrong path...

Подумалось:
Не занедбати б душу,
Щоб не змаліла, не ослабла,
Щоб не лишилась під землею
У тілі мертвому
Томитися і догнивати...
Аби знайшла у собі сили
Змахнути крильцями
І полетіти ввись...

I thought
Of how to keep one's soul living,
Spare its power and strength,
Protect it against being buried
In the dead body
To languish and decay...
Let it go easy and light,
Able to flap its wings
And soar upwards...

Вже дуже-дуже скоро
На твій поріг листок осінній ляже...
На світ поглянеш
Спокійно, лагідно,
Та не захочеш розмовляти
Про глибину прозріння
І про свої останні дні...

Very soon, without delay,
An autumn leaf will land on your threshold...
And you will see the world around
With ease and comfort,
You'll feel reluctant to discuss
How clearly you've come to seeing the world
And be aware of your remaining days...

Легенькі білі пелюстки
Летять за вітром.
Здалось на мить,
Що то весна тікає
Од мого вікна...

Light white petals
Are flying with the wind.
In a trice it seemed
That the spring did a bolt
Off my window...

У цей спекотний день
Морозом обпікає душу
Ваша байдужість прохолодна...

On such a hot day
Your cool apathy
Burns my soul with frost...

В наш день розхристаний
Не говорімо
Про вбогість дружби,
Про іржаву честь, –
Вже вечір настає.
Дивись, як сумовито
Верба схиляє віти...

On the loose days of ours
We oughtn't to talk
About the degrading fellowship,
Or the rusting sense of honour, –
Night is falling.
Better look at the willow
Dropping its boughs in a melancholy...

Не дорікай нікому,
І собі..
Що в цю шалену бурю
Твоя хатина впала.

No one is to blame,
Neither are you...
If in a raging storm
Your dwelling has collapsed.

Від чорноти думок
Тьмяніє небо...
І сумовито голови схиляють
Білі квіти...

Blackness of one's thoughts
Makes the sky dull and gloomy..
And sets the white flowers
Bending their heads in sorrow...

Десь там... за обрієм...
Мене чекає білий кінь...
Наразі доглядаю сад,
Прополюю думки...

Somewhere ...behind the sky-line...
A white horse awaits on my arrival...
Meanwhile I'm looking after my garden,
Weeding my thoughts...

Віконні шибки ніч замалювала
У колір чорний...
В моїй хатині світло випромінює
Соната місячна...
Натомлений Бодлер⁹
Спокійно руку подає,
Веде мене стежинами
Краси і Спліну...

The night has painted the window-panes
In black colour...
While my chamber is filled
With the Moonlight sonata...
And fatigued Baudlaire⁹
Tranquilly offers his hand
To invite me to his realm
Of Beauty and a ruptured Spleen...

В негоду вийшла
На старий гостинець...
І повернулася.
Минали дні ...
Я знову йшла туди...
Не знала, що давно
Дорогою цією
Уже ніхто не їздить...

On a nasty day I came out
Onto an old track...
And returned home.
Days went by...
And I walked there again...
I didn't know
That the track
Had been no longer used...

Палахкотять дерева,
Гасне
Осі́ннє надвечір'я...
Можливо,
Цей день – останній,
Остання мить...

Trees are ablaze with gold,
The autumn evening-glow
Is dying down...
This day
Might be your last one,
An instant never to return...

Покину дім, бо треба так...
Візьму з собою в торбу
Те, що залишилося:
Трохи честі,
Думки,
Віри...
Сторонній вслід сказав би:
Так трохи...і жила вона...

I'll leave my home. I think it so...
And I will pack into my bag
All that is left:
A bit of honour,
A piece of mind,
And somewhat faith...
An outsider would say on me:
She must have lived... that much of a little...

О Августине¹⁰!
Я ще бреду листопадним лісом
І думаю, що полюбити
Красу творінь Всевишнього –
То значить полюбити Бога.
О Августине!

Oh, St. Augustine^{10!}
While strolling in the November woods
I come to believing that to enjoy
The beauty of God's creations
Means to love the Most High Creator.
Oh, My Augustine!

Вдягну шовкову сукню,
Піду у чорний свій квадрат...
Там промовляють
Скрипки, віолончелі...
І ледве-ледве
Моє зболіле серце
Оживає.

I'll dress myself in silk
And enter my "Black Square" ...
There I can hear
Violins and cellos
Sweetly talking
To my long-suffered heart,
And it gets revived.

Я знов і знов іду
На міст хисткий
Над урвищем.
Там хвиля стрімголов
Паде в обійми скель...

Over again I step
Onto a shaky bridge
That spans the precipice.
There the water falls
Headlong into a hug of rocks...

Не розпинай мої слова
І не шукай облуди,
Бо ми уже на тій стезі,
Де погляд промовляє...

Don't crucify my words,
Seek no pretence in them,
For so much a path is left behind us,
That it's not words but looks
Which matter most...

У наш несамовитий час
Мене наздоганяє
Музика Россіні¹¹ –
Переганяє,
Вертається
І вихором кружляє,
Немов слова дарує:
Радій, всміхайся ближньому,
Допоки не почула
Діагноз-вирок...
Якщо це сталося
І холод крижаний пронизує
Твою свідомість,
То сили віднайди в собі
І затанцюй свій танець
На рідному, твердому ґрунті,
Ступи без жалю
На свій початок
Після кінця...

In our crazy time
I'm caught up
With the music by Rossini¹¹ –
Now it leaves me behind,
And now comes back,
And whirls round
As if urging
To be cheerful, smiling to the fellow-men
Before you hear
The verdict of final diagnosis...
If this has, though, happened
And the icy cold pierces
Your mind,
Gather all your vigour
And dance your dance
On your own, firm soil,
Make a steady step
With no regret to start anew
After the end...

Тут присмерк лагідний...
Тут кожне слово важить...
Тут серце тихо плаче.
Чи зважишся...
За цей поріг ступити?..

Here dusk brings every comfort...
Here every word weighs much...
Here one's heart cries softly.
And could you venture...
To step over this threshold?..

Думки тримаєш,
Як у затиснутій долоні, –
На волю відпусти їх...
Нехай летять немов птахи
У простір,
Де сонце, пісня, грози...
І якщо пташечка котрась
Об скелю розіб'ється,
То подаруй землі
Сльозу...

You keep your thoughts
As if clenched in a fist, –
Release them...
Let them fly like birds
Into the outer space
Full of sunshine, songs, and storms...
And if a reckless birdie
Happens to hit a rock
Give it a tear
Of sympathy...

Не покидай мене, Всевишній,
І на мої стежини приведи
Насправді тих,
Кому потрібна я
І хто до мене горнеться душею.
Не покидай мене, Всевишній,
Бо ж я блукаю
В темряві...

Abide with me, my Lord,
Bring onto my paths
Those who feel truly
In need of me, and
Who lean to me with all their hearts.
Oh Lord, abide with me,
For I am wandering
In the dark...

Зустріну пісню вранішньої птахи
І покладу своєю любов
На плаху дня...

I'll hear the dawn chorus
And will give all my love
For the whatever day to come...

Над нами небо...
Є мова рідна, є земля
З іменням – Україна.
Подай нам, Боже,
Змоги й сили
На хліб насущний заробляти,
Творити пісню,
Пізнавати світ.
Оце і все, панове...

We've got the Sky over the head...
The native tongue, the land –
Its name's Ukraine.
God the Almighty, grant us
A feasible force
To earn our daily bread,
Create our own song,
Gain true knowledge of the world.
That's all I've got to say...
Just for today...

Свобода – провесінь
Для здійснення сміливих мрій.
Свобода – поклик вічний
Для душі...
Свобода – небезпечний, буйний хміль,
Що нищить нерозважних і слабких...

Freedom is a dangerous intoxication
That kills the reckless and the weak.
Freedom is an early spring
For the boldest dreams to come true.
Freedom is an everlasting call
For an open heart...

Так-так, Тарасе¹²...
Народ, окрадений, збудився,
Та спросоння
Гостинно двері відчиняє
Недругам новим...

Oh you were right, Taras¹²...
The people awoke robbed,
And still half-awake
Now opens the doors
To welcome new foes...

Ми знову у кутку
Зі страхом споглядаємо,
Як вороги зухвало бенкетують
У нашій хаті...

Driven again into a corner
And gripped by fear we watch
The foe feasting impudently
In our home...

За обрій, що вогнем узявся,
Я подумки спішу,
Щоб день новий зустріти
І згладити пекучу пам'ять
Про наше сьогодніня...

Behind the sky-line, which is aflame,
I am mentally hurrying up
To see a new day in,
To smooth away the burning memory
Of the “nowadays” of ours...

Вже зорі посилають нам
Тисячоліття трете.
Біля збудованого храму
Мій вчитель...
Серед жебраків
Несміло руку простягає...
Здригнулося старе розп'яття
На хресті новому...

The stars have ushered us
Into the third millennium.
By the door to a newly-built temple,
I see my teacher...
Among the almsmen,
With his palm stretched shyly out for alms...
The old crucifix
On a new cross flinched...

Минуці ми...
І зло, що творимо, – минуще.
Земля терпіла,
Стерпить наші кроки...
І прийме нас...

We are transient...
The evil we do is transient.
The tolerant earth did
And will endure our steps on it...
And will accept us...

Усім нелегко розуміти,
Куди йдемо
(Та чи йдемо?), –
Як ідемо?
А ще не легше – пам'ятати,
Що в кожного своя дорога –
Така коротка...

It isn't easy, for anyone, to make out
Where we are going
(whether we are moving at all?), –
Or what way we are going.
And it isn't any easier – to bear in mind
That everyone has his own path –
And so short at that...

Зійдемо із життєвої дороги
У слухний час...
Та ба!
Наші діла, думки
Ще довго будуть нуртувати
Або стелитися теплом чи холодом
Стежинами живими...

To get off the road of life
In due time...

Alas!

Our deeds and thoughts, however,
Will long be hanging low,
Either warm or cold,
Along the running paths...

Ми сподіваємося,
Лінивством власним сковані,
Що Бог великий
Зійде із небес
І грядку нам скопає...

What fools we are
To reckon
On God Almighty
Coming down from Heaven
To dig beds for us...

Великі в помислах,
Малі в ділах –
Ми прагнемо зустріти щастя...

Big in designs,
Small in deeds,
We reckon on fortune to smile on us...

Не вчи мене, чужинцю,
Фальшиво усміхатись –
На землі моїй
Є власні мірки і шляхетність.

Don't instruct me, stranger,
To wear an affected smile –
In my land,
We have our own values and morals.

Вціліле слово
На руїні дня
Прийде на допомогу.

A word spared
By ruins of the day
Will come to your rescue.

Щоранку сонце посилає
Тремтливий промінь у вікно моє,
Благаючи:
Вставай, вдягай кольчугу дня
На боротьбу
З гіркою самотою...

Every morning the sun sends
A timid ray into my window,
Pleading:
Get up, put on a chain armour of the day
To fight
Your bitter solitude...

На півдорозі
Погляд Твій
Перехопила вічність...

The-way-You-look
Was intercepted by eternity...
Half-way...

Ви відійшли...
Для мене ж тіней світ відчутніший,
Аніж перо, що у руці тримаю
І ці слова пишу...

You've passed away...
And I am more aware
                  of the world of shadows
Than of the pen held in my hand
And writing these words...

Душею притулюся
До Твоєї тіні...
Тобі сказати можу:
Я бачила сльозу,
Що падає у вічність...

I'll lean my soul
Against Your shadow...
You can be told:
I saw a tear
Falling into eternity...

Покинувши земні турботи,
Ти відійшов у недосяжну далечінь...
Мені залишив
Свою любов, свій біль і свій тягар.
Мій день спливає до кінця.
Я край дороги покладу
Подвоєну любов,
Тягар подвійний,
Невгамовний біль...
І перехожого благатиму :
Спали мій спадок,
І, може, вогник цей
Когось зігріє,
Когось розрадить,
А може... й розсмішить.

Having abandoned the earthly trouble
You passed away, too far away to reach...
You bequeathed me, though,
Your love, your pain, your bondage.
My day is coming to an end.
I'll lay at the edge of the road
Virtually doubled love,
Twice as much bondage,
And the incessant pain...
I will implore a passer-by
To burn my heritage.
The fire and light
Could warm someone,
Bring comfort or consolation,
Or might ... make one laugh.

Мій привілей і мука:
Живу земним життям
І звільнена від світу...
Мій друг –
По той бік виміру,
Де час не має відліку...

My privilege and my distress:
Living a secular life
I am secluded in a fortress...
My sweetheart's gone
Into immeasurable space
Where time has no accuracy...

Моя свобода – спогади про Тебе,
Моя любов – то спогади про Тебе,
В моїй холодній самоті
Мене рятують
Спогади про Тебе.

My freedom is remembrance of You,
My love is reminiscence of You,
In my cold solitude
The memory of You
Is my only salvation.

Не прагнучи того,
Ти був і є
Учителем моїм найбільшим.
Навчив мене
Погідний тихий день любити,
Збагнути глибину смирення,
В очах, у терпеливому мовчанні
Побачити любов,
Вартішу за життя...

Without being keen on it,
  You've been
My greatest teacher,
I've learnt from You
To love a soft and quiet day,
To perceive the heart of humility,
And in the eyes, in patient reticence,
To see love,
Worthier than life...

Твої скупі слова
З роками набувають
Більшої ваги
І в пам'яті зринають яскравіше.

Your sparing words,
With years, acquire
More weight
And come out from memory much brighter.

Учителю мій терпеливий,
Через багато літ я вивчила уроки...
Прийди, хоч уві сні.
Я скромно руку піднесу
І дозволу прошитиму
З Тобою розмовляти...

My most patient Teacher,
It took me years to learn Your lessons...
Come in a dream of mine at least.
Meekly, I'll raise my hand
And ask permission
To talk to You...

Спокійна річка
Відсвічувала сонцем, усміхалась,
Вологу дарувала спраглим...
Хтось каламутив воду,
Хтось кидав каменем,
То небо дарувало тяжкі сльози...
Тремтіло тихо плесо шовковисте...
Спокійна річка
Знов ставала чистою...
Туман густий і вічний опустився...
Я знаю...
Там пливла
Спокійна, ніжна річка...

A quiet river smiled shining in the sun,
Stored water for the thirsty...
Someone would stir its waters
By hurling pebbles,
Sometimes the sky would shed
its bitter tears...
Its silky surface would ripple softly...
The calm and peaceful river
Restored its purity...
Now it is lost in thick and steady mist...
I remember:
There used to run
A sweet and placid river...

З Тобою розмовляю, Боже,
Слізьми, думками...
Ти – мовчиш...
Лиш час од часу
На поріг мій ставиш квіти –
То чорні, то сліпучо-білі...

Oh Lord, I talk to You
With my tears, my thoughts...
And You keep silent...
Only from time to time,
At my door, You leave flowers –
Now black, now dazzling white...

Холодна сірість тиші,
Лиш де-не-де зринає пагорб смутку,
болю...
Вдягаю постоли, старі як світ,
І поспішаю до межі своєї...

Cool greys of serenity pervade the place.
Only here and there rises a hillock of painful
sorrow...

I'll take my old, worn-out shoes
And hurry towards my destination...

Осінній лист дорогу стелить.
Я на своїй дорозі болю
Одна волю бути,
Бо можна помилитися
І перекласти свій тягар
На ближнього...

The autumn foliage lays its way.
Along my own bitter road,
I'd prefer to go alone
Because I might be wrong
And all the burden could be shifted off
Onto my fellow-men...

Зелена папороть живе
В моїй хатині,
Мене навчас:
Треба жити...
До вікон прилітає білий птах –
І слухаємо музику...
Нізвідки пробігає тінь по хаті,
Нагадує,
Що скоро вирушу в дорогу.
Візьму з собою
Тільки власну душу...

A green fern growing
In my dwelling
Teaches me:
We ought to live on...
A white bird comes flying to my windows –
And we both listen to music...
From nowhere rushes a shadow
And reminds me
Of my setting off on a voyage soon.
I'll travel light and take with me
My own soul alone...

Любов не впала у могилу,
А птахом полетіла в хмари
Сховатися від болю.
У цей ультрамариново-багряний ранок
Я відчуваю її погляд...

Love didn't fall into the grave.
Like a bird, it flew into the clouds
To take refuge from the pangs.
At this ultramarine and crimson daybreak
I feel its eyes...

Є туга болісна –
Допоки є життя...
Є пісня радості –
Допоки є життя...
Про Тебе буду думати –
Допоки є життя...

One can feel a painful sorrow
As long as one lives...
One can enjoy a song
As long as one lives...
I'll think of You
As long as I live...

*...У погляді ховалась незглибинність
Твого чуття...*

*...Your sweet glance held unfathomable profundity
Of Your keen senses...*

ЗАТИХЛІ КРОКИ
FOOTSTEPS FADED AWAY
FOR ETERNITY

Моя стежина зорана –
Побачила я вранці.
Сльоза упала на рiлляю.

My footpath has been ploughed –
I saw that in the morn.
And dropped a dewy tear onto the ground.

Сльоза маленька світ заволікає...
І сонце меркне,
І тебе нема...
Біль душу рве
Від слів,
Не подарованих
Тобі...

A tiny tear is dimming the sight...
The sun is growing dark,
And you are gone...
The ache tears my heart
For the words
I never endowed
You with...

Печаль моя
Пробуджується уночі
Й кружляє наді мною
В шаленім танці.

My sorrow
Awakes at night
And whirls over me
In a wild dance.

Кімната – пуста і самотина.
Залізо і бетон,
І відчай роздирає душу, мозок.
О Боже, що це?
Маліє простір,
До мене підступають стіни.
Руками зупиняю цей навальний рух...
Ще трохи – воля вмере,
Моєї думки воля.

My room's a boring desert –
Nothing but iron and cement
Driving to despair my soul and my brains
What's happening, my Lord?
Space gets reduced,
The walls are waging an attack on me.
I stretch out my arms to avert the offensive...
A minute of delay might kill my will
And the power of thinking.

Згадала твої очі голубі –
І загойдалися ромашки
На зелених хвилях,
Благаючи:
Не плач, не плач...

As I recalled the azure of your eyes –
The ox-eye daisies got swinging
On the green waves,
Pleading me:
Don't cry, dear, don't cry, please...

В твоїх словах скупих,
У погляді
Ховалась незглибинність
Твого чуття...

Your delicate remarks
And sweet glance
Held unfathomable profundity
Of your keen senses...

Якогось вечора ти зауважив,
Що вся краса життя
У відтінках, у півтонах.

One evening you observed
That the entire beauty of one's life
Consists in its nuances and semitones.

У натовпі людей,
Дарма, що то чужі,
Мій біль стихає.

When in a crowd,
Amidst the strangers,
My heavy heart abates.

Лиш одному тобі
Хотіла б оповісти про свій біль –
Але стіна між нами
Неподоланна,
Вічна...

You are the only one
To whom I could impart my pangs,
But there's a wall between us,
Insurmountable,
And eternal...

Не болем стань,
А теплим спогадом
Про день зимовий...

Cease being my pain,
Turn it into a warm remembrance
Of that winter day...

Ви в тому світі,
Де значення, можливо, і не мають
Наші слова,
Та все ж... я промовляю:
Прийдіть до мене
Зі світу тіней,
Зітхнемо над минулим днем.

You belong to the world
Where human words might have
No meaning,
But nevertheless... I say:
Please come to my place
From the realm of shadows,
And we shall pine
For the day that's gone away.

Пригадую:
Всихали квіти на вікні.
Твої ласкаві руки
Корінчик молодий землею обтуляли
З надією
Маленьке літо принести до хати...

I recall
The plants withering on the window-sill,
And your sweet hands, mummy,
Covering the rootlets with soil
So that they
Could bring a bit of summer to our home...

В уяві
Пробую прожити дні твої –
На серце біль спадає.

I'm trying to live your days
As I can see them.
That brings back the heartache of mine.

Важкий, тягучий біль
Несла я за труною.
І на прощальний спів,
Мов на чиесь плече,
Йдучи я опиралась.

I carried the burden
Of a continuous dull pain,
Walking after my mother's coffin.
And valedictory canticles
Supported me like someone's shoulders.

Приснилося, що плачу
Мов дитина,
Бо загубила
Тепло руки твоєї,
Моя мамусю...

I dreamt that I was crying
Like a kid
That lost
The warmth of your hand,
My dear mum...

З життя важкого, мамо,
Ти перейшла у пісню,
В мої найкращі спогади.

From hardships of your life
You came into my lyrics, mother,
And my best remembrance.

Хтось закурив –
І я закашлялась від диму.
У мою душу раптом
Теплом повіяло –
Тебе згадала, тату ...

Someone lit a cigarette –
And I had a fit of coughing.
Then suddenly there came
A breath of warmth –
That reminded me of you, my dear daddy...

Чекаючи мене, полинув
У царство споминів...
Його несмілий поклик
Знайшов відлуння
Болю вічного
В моєму серці.
Тепер...
Насмілююся міряти життя поникле
Своїм маленьким розумом,
І прагну, хай в уяві,
Ступати на його снежки.
З туману літ далеких
Випливає
Старенька хата...
На порозі
Сидить дитя заплакане,
Бо скрипочку маленьку поламали,
Мов долю.
Пожбурили в огонь.

While waiting for me to come
He took a trip down memory lane...
His timid call
Echoed in my heart
With never soothing ache.
And now...
I dare conceive the life expired
With a meek mind of mine,
I crave, virtually though,
For treading his paths.
The mist of distant years
Reveals
A shabby old hut,
With a kid sitting
On the threshold
And weeping over a broken fiddle
As bitterly as if it were his own fate.
The fiddle was thrown into the fire.

Веліли виростати
Господарем.
Зростав...
І пізнавав себе,
Як часточку знедолених.
І деколи вже прямував
На той гостинець,
Що обіцяв йому майбутнє,
Та повертався,
Незрозумілий для людей.
Зі скрипкою в руках тужив.
У віхолу, в морози
Гарячі пальці бігали по грифу –
Возвеселяв Різдво.
Розквітлою весною
На вбогому подвір'ї зупинявся...
Неораний город чекав,
А він дивився в небо...
Чи кольору шукав,
Чи слухав розповідь
Дерев старезних
Про життя
Батьків своїх, дідів і прадідів.

The boy was brought up
To be thrifty and industrious.
And he was growing up...
Coming to know his own self,
Part and parcel of luckless people.
Sometimes he'd wend
Upward the high road
That seemed to promise him his future.
He would come back, though
A stranger to his folks.
He'd share his melancholy with a violin alone.
In winter storms and frosts
His ardent fingers would run the strings –
To make Christmas merry.
The blooms and blossoms of the spring
Would find him out in his squalid farmstead...
The garden might stay untilled
While he were looking at the sky...
Was he looking for the colour he wanted,
Or listening to the tales
Of the long-lived trees
About the lives
Of his parents and their ancestors?

А може, він пригадував
Сумну часину,
Коли голодний бессараб зайшов до хати
Просити хліба чи картоплі...
Вгощав чим міг,
Бандуру брав до рук –
І линула чумацька пісня.
А час минав...
Навколо біль,
Біль власної сім'ї,
Біль рідної землі
Окраденої.
Непевність,
Страх,
Любов
Не відпустили із оселі.
Нескутий розум пізнавав
Із рідного подвір'я світ.
Казав:
“Мое багатство – клаптик неба”.
Останній промінь
Тяжко впав на плечі,
Затихли кроки.

Or he might recollect
The sad incident
When a starving Bessarab entered the house
To beg for some bread or potato...
He'd share the bit he had with anyone
Or he would take the bandore –
To play a tchoomak's* song.
Meanwhile, life was passing by...
Amid the pains and pangs around,
In his own family,
In his native land,
Robbed as it was...
Hence – diffidence,
Fear,
And love
Never let him leave his home.
Being broadminded, he came to knowing
About the outer world from within his household.
He said:
“My wealth is a patch of sky”.
The final ray came down from above
Onto his shoulders
To stop his footsteps on the earth.

До білих стін хилилася трава.
Лишилися на спадок
Слова живі:
“Плекай у серці
Милосердя й віру”.

The blades of grass bowed to the white walls.
And I inherited
His ever living words:
“Do cherish in your heart
Mercy and faith”.

---

* Old Ukrainian carter having a yoke of oxen to his cart
and bringing salt and other goods from the Crimea.

Щовечора
Під вікнами моїми – тінь твоя
Фіранку відхиляє
І слухає мої думки.

Every night,
Behind the windows, I see your shadow
Slightly opening the curtain
And eavesdropping on my thoughts.

Мій край меланхолійний...
Там густо пахне м'ята і чебрець,
Там яблуневий цвіт ховає
Заплакане обличчя...
Там усмішка, іронія і розум
Спонукують зболіле серце
І далі будувати дім...

My melancholy land...
That's sweet fragrant of savory and mint,
That's where apple blossom hides
A tear-stained face...
That's where smiles, irony, and wisdom
Urge the heavy heart
To build on and up a home...

У далині синіють гори...
У далині жовтіє степ...
У далині стокрила пісня й плач...
Чи хочеш ти пізнати край,
Що зачарує твою душу,
А може, й згубить?..

The far-off mounts show their deep blue...
The far-flung steppe enjoys its golden spun...
The space brings on its wings
songs and sorrows...

Welcome to my land –
It would enchant you,
Or... might make upset?..

Знесилений орач не упаде,
Розорана рілля не посіріє
І небо посилатиме дрібненький дощ,
Мов сльози радості.

The enfeebled ploughman won't collapse,
The ploughed soil will not get wasted,
And the sky will send a drizzling rain,
Like drops of joyous tears.

На цій землі я народилася,
Тут маю жити,
Хоч, бува,
Всихає сад квітучий,
Лелеки покидають гнізда,
Близького серця
Струни замовкають.

On this land I was born,
And here I belong.
It happens, though, –
The flowering garden dries in,
Storks abandon their nests,
The strings of dear hearts
Lapse into silence.

Земля натовлена
Стрічала осінь...
І затремтіла під важкими кроками –
Чужинці увійшли у сад.

The wearing land
Was facing autumn...
And shuddered at vigorous strides –
Strangers marched into the garden.

Чи з волі власної,
Чи то з прокляття
Вони ступали гордо,
Наспівували голосно
Жорстоку просту пісню
І мордували по дорозі
Всіх мовчазних...
Кривий гостинець прокладали
І кулаком погрожували сонцю.
Знесилені... прийшли на згарище.

Either of their own will,
Or under a curse,
They walked free and easy,
Singing vociferously
A brutal primitive song
And jeering at those
Who didn't join in...
They built a crooked road
Threatening the sky with fists.
Broken down,.. they didn't gain –
They lost...

Нещасні люди,
Одурені віками,
Пішли в чужі краї
В ім'я свободи
Кайдани роздавати.

Poor things,
Deceived for ages,
Made for alien lands
For liberty's sake
To hand out fetters.

Живу, немов ...
В автобусі тісному.
І нічим дихати, і стати ніде,
А вийти страшно –
Надворі осінь,
Холодний вітер...

I live as if I were pushing
On a crowded bus.
No air to breathe, no room to step,
And I'm unwilling to get off
Into the wet
And windy autumn...

Здалось на мить:
Мій власний світ перетворився
В маленьку чорну пляму.

Just for an instant I thought
My own world turned
Into a small black spot.

Дерева хворі – омела буяє.
Посіяні вітрами
Дички повиростали,
Запущена, в руїнах,
Оселя мудреця
Стала забавою
Для дітвори.

The trees are ailing – ravaged by mistletoe.
Cast haphazardly by winds,
Wild plants rushed out.
A wise man's abode
Fell into ruin and neglect,
A place for kiddies
To play.

Навколо страх...
Я в натовпі себе забула
І йшла,
Наперекір душі...

Fearful of all around,..
In a crowd I felt oblivious of myself
And strolled on,
Counter to my will...

Сліпий благав:
“Чи є хтось тут?
Скажіть,
Як вийти з цього міста?”
У відповідь почув:
“Не знаємо...
Ми теж сліпі,
Посидь-но з нами...”

A blind man pleaded,
“Is there anyone near here
To tell me the way out of town?”
And heard in response,
“We don’t know...
We can’t see either,
Come and join us...”

Фальшива велич
Походжає
Стежинами вузькими
І гострим ліктем
Ранить
Невинних
І слабких...

Megalomania
Loiters
On narrow paths
And with its thorny elbows
Hurts
The innocent
And weak...

Ти блудсловив
Про добро
І зло творив.

You were too loquacious
About good deeds,
And did evils.

Ти видерти не міг
Колючі будяки з землі,
Ти їх топтав, ламав і присипав
Землею свіжою –
Натхненно вірив у свою роботу.

You never could
Uproot the thorny thistles,
You broke and trampled them down,
Then powdered with fresh soil –
And proudly thought you did a good job.

Блукаю в потемках...
Та інколи радію,
Бо вірю зрячим.

I wander in the dark...
Sometimes, though, feeling happy,
For I trust the perspicacious.

Коли плеча мого торкався
Теплий промінь сонця,
До туги я горнулась,
До затишку, до прохолоди...
Дні юності минули,
А смуток у душі моїй проріс
Міцним корінням...

When a warm ray of sunlight
Touched my shoulder,
I'd rather yield to the pangs of mine,
Seeking comfort somewhere in the cool...
Now the days of my youth are far over,
And the grief in my heart
Took deep and strong root...

Зима лишила білий слід
На голові моїй,
І все ж чекаю
На яблуневий цвіт весни.

The winter left its white impact
On my head,
Nevertheless, I'm looking forward
To the apple blossom of the spring.

Чи ти знайшла,
Чи віриш, що знайшла, –
Не має значення, –
Сказала мені радість.

Whether you've found,
Or think you've caught it, –
Said joy to me, –
It doesn't matter.

Цієї осені навчуся
Спокійно зустрічати
День холодний.

This autumn I will learn
To feel easy in my mind,
On a cold day.

Свій біль
Несу багато літ
І розповісти можу
Лише вітрам і Богу.

I've been carrying the burden
Of my sorrows for many years
And can confide them
Only to the winds and God.

Навколо кам'яні руїни...
Зелений пагорб
До себе манить
І будить
Надію приспану.

There are a lot of stone ruins...
A green hill
Looks enticing
And stirring a gleam
Of the lulled hope.

У сонячний зимовий день
Шукаю сховку
У затінку уяви.

On a sunny winter day
I'm seeking shelter
In the shady nooks of my fanciful mind.

Дорога рівна,
Але і тут, на ній,
Так боляче спіткнувся...

His road was smooth,
And he still happened
To stumble on it so badly...

На золоту дорогу осені
Вже силе мокрий сніг –
Нам поспішати треба.

The autumn's golden road
Is trying the mantle of wet snow on –
We must make haste.

Я вийшла на гору
Моїх страждань і мук –
Холодний вітер, дощ в обличчя б'є.
Від страху ціпеніє мозок,
Душа мертвіє.
А завтра, завтра –
Великодна п'ятниця!..
І розпинатимуть Христа...

I've reached the top
Of my pangs and torments,
A bitter wind and cold rain beat in the face.
With horror, the brains grow torpid,
The heart stops beating.
That's tomorrow, oh yes, tomorrow
Comes Good Friday!..
And Christ is going to be crucified...

Увечері збираються докупи
Слова лихі, що я за день сказала,
І мучать душу.

Towards night, all the profane words
Uttered through the day
Get together and lie heavy on my soul.

Із ночі
Простягаю руки
Назустріч сонцю.

From the dark night
I raise my hands
To meet the sunlight.

Упасти,
Вистраждати,
Крила загоїти
Й піднятися –
Судилося йому.

To fall down,
Endure the pangs,
Heal the wings
And rise again –
Was his destiny.

Не бійся заглядати
У темні закутки душі своєї –
Інакше не побачиш світла в ній.

Don't dread peering
Into the mist of your soul –
Otherwise you'll never be aware of light in it.

Веселі вечори твої
І балачки пусті
Як загорода стали
Для власної твоєї пустоти.

Your joyous parties
And idle talks of yours
Are now nothing but a means
To be distracted from your own vacuum.

Біль нещасливої душі
Назвав дурницею
І не подав руки сліщеві,
Щоб той дорогу перейшов.

You called a heartache of th' unhappy
A mere nonsense
And didn't give the blind man
A helping hand with crossing the road.

Твоя земля – степи.
Чи міг ти чути,
Як плакала смерека,
Вітрами заколисана!?

Your land is vast steppes.
So how could you hear
A fir-tree crying
To the lulling winds!?

Багато днів жила
У павутинні власної омани –
Прийшли дощі холодні, змили все.

For many days I was living
In a web of sheer illusions –
Cold rains fell and deluged off them all.

Так несподівано осінній вітер
Позамітав стежки від листя.
Я розгубилася –
Котрою з них піти.

All of a sudden, the autumn gale
Swept up the dead leaves off the paths.
I was at a loss –
Which one to follow.

Мені призналася людина сильна,
Що деколи їй теж буває страшно
Під великим небом.

A strong-willed person told me confidently
That there's none under the broad sky
Who wouldn't happen to feel lost or feared.

Цієї осені
Прийшло до мене добре сонечко
І повернуло
Загублений мій літній день.

This autumn
The sun paid a kind visit to me
And brought me back the summer day
That I had lost.

Чарує листопад,
Та осінь вже веде
На зимову дорогу.

November is charming.
Autumn, however, is showing
Its way to winter.

Навчаюся у кожній днині,
Мені дарованій,
Знаходити маленьку втіху.

I'm learning to find in every day
I've been endowed
At least a tiny bit of joy.

На роздоріжжі
Ми розійшлися.
За нами
Горіло небо
І сонце лагідно торкалося землі.

At a crossroads
We parted,
Leaving behind us
The burning sky
And the sunlight softly touching the earth.

А. Содоморі

Із відчаю слова збирала в жменьку
Ї кидала знічев'я, для забави –
На чорний стіл.
Я вчилася складати візерунки
І зважувати слово...
На дні мої нахлинули холодні хмари
І Ви прийшли, хай на хвилинку,
Аби поспівчувати.
Та осені холодні змили пам'ять...
Тепер ступаю на стежину,
Що заведе мене в далекий край...
Іду, бентежно озираючись, –
Нема з ким попрощатись...
Я кличу Вас на те останнє слово...

Dedicated to A. Sodomora

In despair, I picked words in handfuls
And scattered them as if for mere fun –
Onto my black desk.
Thus, I was learning to construct patterns,
Weighing each word...
When an avalanche
                    of cold clouds slapped me down,
You came, for a short while as it was,
To share in my feelings.
Cold autumns washed off
                    the memory of it, however...
Now I'm treading on the path
That might bring me
                    to the undiscovered country...
I go ahead, looking around anxiously...
I see nobody to bid a farewell...
And I call You to say the final word...

Вимірюю життя гіркими днями,
Боюся вимовити щиро:
“О Господи, прости!”
Я виросла на ниві страху,
Крокую, змучена, по вічній грані
Між небом і землею.

My life is measured in bitter days
I daren't utter in all sincerity,
"Forgive me, oh Lord!"
Having been fostered in a fear-field,
I walk, with weary steps, on the eternal verge
Of the heavens and the earth.

Уже калина червоніє
І верби заколисують ріку...
У сиві коси заплітаю смуток
І вірю в чудо на моїй землі...

Guelder-roses are turning red
And willows are lulling the river...
Interwined with sorrows my locks go grey,
But I still believe
                  in my country working wonders.

Наділа капелюх новий –
Здалось на мить,
Що заховалася від болю.

Putting on a new hat
I pretended for a while
It was a good refuge from my pangs.

Мій страх весна розвіє,
Зігріє душу літо
І осінь позолотить сад.

Spring will come and my fears will be gone,
Summer will warm up my heart,
And autumn will gild my gardens.

У кожного своя межа,
З якої видно безліч днів,
Прожитих марно...

Anyone has his own summit
From which he can clearly see
Heaps of days lost forever...

З надією встаю,
Що світлим буде день –
Увечері на собі бачу
Чужий і власний бруд.

I get up with a hope
To enjoy a sunny day –
At sunset I see myself,
As well as others, stained with filth.

Невже холодний вітер осені
І листопад на голубому тлі
Тебе вже не тривожать?

Don't you say you no longer care
For the autumn chilly winds
Or the foliage shed against the blue!

Бездумний день,
Понівечений мною,
Подарував мені
Спокійний теплий вечір.

A reckless day,
Frustrated by myself,
Granted me
A warm and comfortable evening.

Уже тисячоліття
Ти смієшся з нас,
Дітей Землі,
Венеро...

For as long as a millennium
You have been mocking at us,
The children of the Earth,
Oh, Venus...

Перемогла тужбу чекання,
Перемогла тяжкі думки...
О доле, доле,
Чи ти мене карасш,
А може, бережеш...

I've overcome the anguish pending,
And vanquished my grave reflections...
Oh, my providence, my fate,
I wonder whether you punish me
Or, maybe, try to spare...

Всміхнися небу.
Збудивши власні сили,
Пройди свою дорогу.
Не нарікай і не ридай,
Збудуй у власнім серці спокій.
Йди до мети своєї.
На обрії світів далеких
Давно вже споглядає нас
Велична світла постать,
Яка пройшла
Стражденний шлях земний
І нам подарувала віру.

Give the sky a cheerful smile,
And urging upon your own fortitude
Find and make your own way.
Never complain and lament,
Set up unruffled calm within your heart.
Stride on towards your aim.
At the sky-line of the remote worlds
There's someone keeping a vigil eye on us,
The grand and bright personage
That traversed
His terrestrial path of martyr,
Who devised a faith and endowed us with it.

У літню ніч
Переді мною сад, мов рай:
Легенький вітер заколисує дерева,
По темній зелені розкидані квітки пахучі,
Лелека із гнізда,
Що височить на зрізаній черешні,
На небо, всіяне світами, споглядає.
Місяць проміння сипле
На хатку лелеченят.
О Боже, я бачу це
В свою безсонну ніч
І вірю, що Ти є!

A mid-summer night
Shows a garden as if in Paradise:
A gentle breeze is lulling the trees,
The dark verdure
    is strewn with sweet-scented flowers.
A stork in its nest,
Towering above the clipped cherry-tree,
Contemplates the sky
    dotted with outer worlds.
The Moon pours its light
Onto the small chicks' cradle.
Oh, Lord, I can enjoy this sight,
At my sleepless night,
And I believe You do exist!

Вже осінь обсипає листом
Наші голови...
Тихіше, друже мій,
Не витрачаймо сил намарно,
Зболілими ногами
Ми мусимо пройти дорогу –
Нам суджену.

Autumn's come to shed its leaves
Onto the heads of ours...
Slow you down, my dear friend,
Now we can't afford the unavailing efforts,
And despite the ailing feet
We must traverse the path
We have been destined for.

На сонячному тлі виблискують сніжинки,
І душу, й руки холодить мороз.
Іду по яблуневий цвіт...
Чи дійду, чи знайду, чи, може, згину
У блідо-голубому божевіллі?..

Snow-flakes sparkle on the sunlit groundwork
The frost cools down my soul, likewise the hands.
And I'm walking to seek the apple blossom...
Can I reach it , or find it, or perish
In the pale blue raving festivities?..

Не з волі власної я в світ прийшла,
А з волі власної грішу і проклинаю
І день, і сад, що під наметом неба.
Не вмію збудувати собі хатини,
Щоб від дощу сховатись.
Як найогидніший скупий
Тремчу над втратами у власному житті,
Що у вселенському саду
Належить не лише мені...

Для натовленого коня
                                надто крута ця дорога,
Для натовленого коня
                                занадто тяжкий цей вантаж,
Для натовленого коня
                                надміру сутінки густі.
Та вершник прагне досягти мети...

For a fatigued horse
  the road is too steep,
For a fatigued horse
  the burden is too heavy,
For a fatigued horse
  the dusk grows far more excessive,
But nevertheless
  the rider strives to reach his destination...

Напровесні почула я слова:
“Себе забудь, піклуйся деревом,
Що у саду твоєму,
Себе забудь, про друга думай,
Що йде з тобою поряд,
І все здобудеш”.
Літа минають...
Мої стежки переорала гіркота,
І дивні ці слова я починаю розуміти
Лише в свій сивий інієвий час...

Крик птаха на горі високій
Небо роздирає.
Лягають сутінки на землю і ховають
Самотнього мандрівника...

A bird's shriek over a high hill
Rends the sky apart.
Dusk falls onto the ground and hides
The lonely wayfarer...

Кричить сова,
І водоспад гуде,
До неба підймаю руки.
Великий страх, пробудження
І зорі в небі,
Немов зірниці правди!
Так ніч –
Мій день зустріла...

An owl is hooting
And a waterfall is droning,
I raise my hands to the sky.
Filled with awe,
I wake up to see celestial stars
Sending down the light of truth!
And thus the night ushered me to my day...

Чи на піску, чи на твердій основі
Тобі я побажаю збудувати замок.
Чи у пустелі, чи біля ріки
Тобі я побажаю вишлекати сад.
У сутінках, а чи у світлу днину
Тобі я побажаю засвітити свічку
І віднайти себе...

Either on sand, or a solid ground,
I wish you could build a palace.
Either in a desert, or at the riverside ,
I wish you cherished up an orchard.
In the twilight, or in broad daylight,
I wish you lit the candle
And found your own self...

О Господи, благаю!
Оберігай моїх сердечних друзів,
Смирення й спокій
Недругам моїм пошли
І повсякчас, благаю,
Зі мною будь!

Oh Divine Master, I plead
For my bosom friends to be protected,
For my foes to be granted
Humility and peace,
I daily pray, oh Lord,
Abide with me!

*...В короткочасності
Божественна краса...*

*...The divine beauty
Can be found in short-living things...*

ТВОЯ ДОРОГА ПОРЯД
YOUR PATH RUNS
ALONGSIDE MINE

Ішла стежиною
І... стріла Твої очі.
Не плакали і не сміялись гори...
Згадала дні минулі...
Зрозуміла –
Любов буває більшою
Аніж саме життя...

Walking along a path
I saw... Your eyes.
The mounts neither cried nor laughed...
And I recalled the bygone days...
Now I've got it –
Love can be bigger
Than life itself...

В цей літній день
Цвітінь манила пахощами
І кликала у мандри...
На пагорб вийшла, де ставок, –
Почула тиху пісню...

І забриніла пісня барвами
Тієї незглибимої душі –
Душі народу.
Моє спокійне серце
Заплакало від радості.

On that summer day,
Florescence was full of enticing fragrance
Inviting to wander...
I climbed a hill, near a pond, –
There I heard a gently flowing song...

The song grew purled with all colours
Of an unfathomed soul, –
The soul of my folks...
My easy-tempered heart
Shed tears of joy...

В погідну днину
Чи в надвечір'я тихе,
Як споглядатимеш згасання дня
Або ітимеш стежкою у лісі,
В душі пробудиться
Маленька іскра –
І Ти відчуєш
Єдність з вічністю...
Затихне смуток...

On a sunny day
Or at a calm sunset,
While contemplating
                                the glow of the dying day
Or walking along a path in the woods,
All this will stir in your heart
A tiny spark
And You will feel
At one with the universe...
Your grief and sorrow will fade away...

У погляді,
У тихо мовленому слові –
Твоя краса.
Повір, що зможеш
Спокійно і багатобарвно
Пройти свій шлях...
Не викликаючи в нікого
Співчуття...

Your eloquently kind eyes
Your low-uttered word –
These are your charms.
Believe that you will manage
To cover your path,
Easy and colourful...
Meeting no one's sympathy...

Багато за плечима вже доріг...
Та ми підем
Стежками вранішнього лісу...
Наперекір негоді...

Many a road have been left behind...
We'll still take a path
Running through the morning forest...
Despite a nasty weather...

Зникає грань
Між потойбіччям
І реальністю,
Якщо насправді
Служиш Духові Творця,
Повір –
Краса Небес
Душі торкнеться...
І байдуже,
Що босими ногами
Ступаєш по стерні...

There's a thinning border
Between the other world
And the real one,
If you serve truly indeed
The Spirit of the Creator,
Then, the beauty of the Skies
Is sure to touch your soul...
And it would hardly matter
That you set your feet
On prickly stubble...

Послухай тишу ночі,
Пригадай осінній ліс...
Послухай тишу ночі –
Пам'ятай,
Що хтось тихенько молиться
За тебе...

Listen to the night's silence,
Recall the autumn woods...
Heed the silence of the night,
And remember –
There's someone praying quietly
For you...

Тиша...
Така чутлива
До фальшивих звуків...
Тиша...
Благословляє
Чарівну мелодію.
Тиша навчав,
Що самота
Не є найгіршим подарунком долі...
Далеко у світах
Зоря твоя блукає...

Silence...
Is so susceptible
Of faulty sounds...
Serenity...
Gives its blessing
To a charming melody.
Peace and harmony
Make us learn that solitude
Isn't the worst turn in your fate...
Somewhere far in the universe
There's your star, wandering...

Душа моя проходить через хащі
Сум'яття, недовіри, марноти...
Не падаю, бо пам'ятаю
Його слова...
Не падаю, бо вірю,
Що там, не так далеко,
Місцина є освітлена,
Де чути хор "Божественних пісень"
І можна, хоч в уяві,
Ступати на стежину
Григорія Сковороди¹³...

My soul's making its way through the jungle
Of commotion, distrust, and fuss...

I don't lose heart, for I remember
His words...

I don't feel despondent, for I believe
That somewhere, not very far away,
There's an illuminated place
Where one can hear a chorus

of "Divine Songs"

And could fancy
The one might set foot onto the path
Of Gregory Skovoroda¹³...

Крізь окуляри
Читаю Ваше слово...
Серце шемить від думки,
Що майже на життя
Спізналася
На Ваш урок, Учителю...
Але, але...
Чи можна нарікати
На дні осяяні і теплі
В осінню пору...

Now bespectacled,
I am reading Your word...
My heart aches at the thought
That, for a span of life,
I've been late
For Your class, my Teacher...
Alas! But we can't help it...
We can never lament, though,
The bright and warm
Autumn days...

Своїм життям
Він витворив і дарував
Нам пісню дивовижну...
Із плином часу
Її відлуння
Мені дарує
Сльози...

With your life,
You've made and given us
An amazing song...
In the course of time
It comes to echo within me
Evoking tears...

Не бійся тиші у самотині,
Що пробудила спогади
Про твій вчорашній день...
Знайди на пройденій дорозі
Розраду...
І пораду
На день прийдешній...

Don't dread the quiet in your confinement
That has refreshed your memory
Of the days gone by...
Try and find on the path traversed
Some consolation...
And admonitions
For the day to come...

Не загубити б віру
У щире слово
І не проспати б
Свій останній день...

I hope I don't lose my faith
In a candid word,
And do not miss
My last day...

Вашу погорду заховає
Мряка вечорова...
Я ж поспішаю –
У царстві тіней
Бенкет справляють...
Цікаво...
Чи зважаться нарешті
Бодлер і Августин
Подати собі руки?..

Your arrogance can be concealed
In the mists of dusk...
And I must take haste –
For in the realm of shadows
The feast is in full swing...
And I wonder
If Baudelaire and St. Augustine
Would bring themselves
To shake hands?..

Не знаю,
Чи для спокуси,
Чи для пізнання,
А чи на пробу вартості душі
Мені дарована земна стежина...

I do not know
Whether for leading into temptation,
Or for my cognitive development,
Or, maybe, for probing the value of my soul
I have been offered the earthly path...

Творець нам дарував
Святу можливість
Підвестись серцем до Небес...
І гідно йти,
А ми ж, убогі,
Щодень руйнуємо
Свій рай земний...

The Creator gave us
A sacred chance
To raise our hearts as high as Heaven
And proceed along for a good cause...
While we, poor things,
Are busy destroying daily
The earthly paradise of ours...

Навіщо вийшла на дорогу,
Якщо не в змозі йти? –
Себе питаю...

Why have I come out onto the road
If I can hardly walk? –
That is my question...

Забула море...чи покинула...
Щодня
До річки прилітає чайка –
Тужливо квилить...

It might have forgotten the sea...
Or has it left it..?
The sea-gull comes daily flying
to the riverside
And cries plaintively...

Запізно думати,
Чому в самотині
Я опинилася на полі,
Де ковила буяє...
Запізно повертатися...
Буду орати, сіяти і жати
І дійду до межі своєї...

It's too late to think
Why I've found my lonely self
In a field
Of the raving feather-grass...
Now it's too late to go back...
I'll have to plough it, sow and mow,
Until I reach my boundary marks...

Я хочу вірити,
Що дні мої такі,
Як мають бути.
Я хочу вірити,
Та відчуваю біль...
І зламане крило...

I'd like to be sure
That my days are
What they should be like.
I wish they were,
Though I feel pricks of pain...
And cracks in the wing...

Якось ти мовив:
“Поглянь!
Метелик дивовижний
На наше підвіконня сів”.
І на маленьких крильцях
Я побачила
Чарівність неба...
Воістину,
В короткочасності...
Божественна краса
І вічна правда –
В короткочасності...

One day you said:
“Look!
What a wonderful butterfly
Landed on our window-sill.”
And on its tiny wings
I saw
The wonder of the Sky...
Indeed,
The divine beauty
Can be found in short-living things,
And the verities of truth
Can live in them likewise...

Хотілося б тобі сказати,
Що нині надвечір'я
Незвичайне:
Вогненні язики –
Над чорним лісом.
Потроху темінь підкрадається
І поглинає...
Миттєвий образ.

I'd like to tell you
That the sunset today
Is quite unusual:
Fiery tongues
Overhang the black woods.
The growing darkness creeps
And devours
The instantaneous scene...

Нам часто треба обирати
Між тим, що може бути,
І тим, чого не станеться ніколи...

We often ought to choose
Between what might happen
And what could never come...

Поволі витісняю
Себе – зі свого життя...
А ще б зорати
Це маленьке поле...

I'm slowly ousting
Myself – from my own life...
And I wish I could plough
My tiny plot of land...

Надіюся,
Що дощ весняний
Не розмиє
Мою стежину,
З трудом віднайдену...

I cherish the hope
That a spring shower
Wouldn't wash away my path
Found with a lot of real effort...

У вечір дратівний
Поміркувати варто,
Що сонце завтра вже
Для тебе
Може не зійти...

On an irritable evening
Just think...
That tomorrow
The sun
Might never rise
For you again...

Твоє мовчання
Не посіє
Зневіру чи байдужість
У моєму серці,
Бо пісня радості звучить...
Бо пісня радості –
Зі мною...

Your reticence
Will never sow the seeds
Of disappointment or apathy
In my heart
Because a delightful melody does sound...
Because the sweet song of bliss
Has always been with me...

Буває...
У моїй хатині
Палахкотить химерний вогник...
На хвилях музики святої
Сміється горе, плаче радість –
Зі мною розмовляє Паганіні¹⁴...

Things happen...
A queer tiny light
Comes to my humble dwelling...
Bringing divine music
In which grief laughs, and joy weeps –
Paganini¹⁴
Enters into conversation with my heart...

Полагоджу мости мої
Зі світом...
Щоби спокійно
Сховатися у затінку
Своєї пам'яті...

I'll mend my bridges
With the world...
To feel easier
While hidden in the shade
Of my memory...

Я знову на порозі
Нового дня...
Піду стежиною
Моїх думок нехитрих
Себе шукати...

Again I'm on the threshold
Of a new day...
I'll set out onto the path
Of my artless thoughts,
Trying to find my own self...

Немає погляду твого
У цей осінній вечір –
Зігрію душу
Думкою про тебе...

I lack the glance of yours
In my autumn evening –
So I'll warm up my soul
With a thought of you...

Твій погляд зачаровує,
Легка хода дарує спокій.
Та все ж потрохи вчуса
Не бачити Твоїх очей,
Ступати власною ходою,
Не забувати, що все – прах...
Душа одна торує на землі
Свій шлях до вічності...

Your glance is captivating,
Your light step brings home peace of mind.
I'm trying, though, to learn
How to do without Your eyes,
To take my own steps
Remembering that all crumbles into dust...
The soul treads alone
Its earthly path to eternity...

Твоя хатина так далеко...
Стежину снігом засипає –
Я повертаюся додому.

Your abode is too far away...
The path is getting buried under the snow –
So, I am returning home.

Так недоречно – ранки дощові
В останні літні дні!
Немов птахи... дні відлітають
У глибоку осінь...

The rainy mornings are so objectionable
On the last days of summer!
Like birds, days fly away
Into the late autumn...

Чи бачиш, друже –
Захитався світ
Від марноти...
Тож поспішімо
Хоч трохи укріпити
Рідний ґрунт
І посадити сад.

As you can see, my dear friend,
The world's become unsteady
Because of fuss and vanity...
So, let's make haste
To fix, at least a bit,
The native ground,
And plant an orchard.

Терпіння, муки,
Що гідні стогону землі
І плачу Неба,
Вплелися в долі полотно
Мого народу...

Endurance and torments,
Equal to the groan of an earthquake
And weeping of the Sky,
Have been plaited into the canvas
Of my people's lot...

Не вірю,
Що мудре слово
Загубиться
У хаосі ворожих скреготінь,
Що пісню нашу,
Всевишнім подаровану,
Вербою заколисану,
Поглинуть дикі звуки,
Що зблякнуть кольори
На вишитій сорочці
І всохне кущ калини.

I don't believe
That the true Word
Can be lost
In the chaos of hostile twaddle,
That our song,
Endowed by the Almighty,
And lulled by the willow,
Can be devoured by wild sounds,
That colours of the embroidered shirt
Will fade,
And the bush of guelder rose will wither.

Мудрець Сковорода
Допомагає нам прозріти,
Що у надмірному багатстві
Зникає наша суть –
Людина може стати тінню...
Ще за життя.

Skovoroda, the Man of Wisdom,
Helps us to see clearly
That excessive wealth
May deprive man of his inherent self –
Turning him into his shadow...
Still in his life-time.

*Світлої пам'яті художниці
Зеновії Юськів¹⁵*

*In respectful memory of the artist
Zenovia Yuskiv¹⁵*

Провину власну відчуваю,
Що не знайшла у собі сили
Сказати Вам потрібне слово.
...У позачасі Ви –
Залишились зі мною
Докори сумління.

I take the blame upon myself
That I couldn't muster all my courage
To tell You the word You deserved.
... Now You are beyond the time –
Having left me
At one with pricks of conscience.

Художниця
Зустріла вічність...
Залишила
Свій дивовижний світ
Довершеної лінії,
В якому кожен з нас
Пізнає світло...

A talented artist, as she was,
Now belongs to eternity...
Having left behind
Her wonderful world
Of absolutely perfect line,
In which everyone
Can see light...

ПРИМІТКИ NOTES

1. **Віктор Палинський** (13. IX 1956) – український поет, прозаїк, есеїст, літературний критик.
Victor Palinsky (13 Sept. 1956), Ukrainian poet, prose-writer, essayist, literary critic.
2. **Андрій Содомора** (1.XII 1937) – український перекладач зі старогрецької та латинської мов, прозаїк, поет.
Andriy Sodomora (1 Dec. 1937), Ukrainian translator from old Greek and Latin, prose-writer, poet.
3. **Богдан Чепурко** (26.VII 1949) – український поет, літературний критик, есеїст, гуморист, дитячий письменник.
Bogdan Tchepurko (26 August 1949), Ukrainian poet, literary critic, essayist, humorist, children's writer.
4. **Горацій Флакк Квінт** (65–8 до н.е.) – римський поет. Йдеться про твори в перекладі Андрія Содомори.
Horace (Quintius Horatius Flaccus, 65–8 B.C.), Roman poet. Here we refer to some of his works translated into Ukrainian by Andriy Sodomora.

5. **Данте Аліґ'єрі** (V 1265–14. IX 1321) – італійський поет. Найвидатніший твір “Божественна комедія” складається з трьох частин: “Пекло”, “Чистилище”, “Рай”. Переклад Євгена Дроб'язка.

Dante Alighieri (1265–1321), great Italian poet. His most distinguished poetic work “Commedia Divina” (“Devine Comedy”) consists of three parts: “Hell”, “Purgatory” and “Paradise”. Ukrainian translation by Yevhen Drobyazko.

6. **Марк Аврелій** (26.IV 121–17.III 180) – римський імператор, філософ-стоїк. Ідеться про твір “Наодинці з собою” в перекладі Ростислава Паранька.

Marcus Aurelius (121–180 A.D.), Roman emperor, Stoic philosopher. He recorded his view of life in his “Meditations” (Ukrainian translation by Rostislav Paranko).

7. **Сенека Луцій Анней** (бл. 4 до н. е. – 65 н.е.) – римський оратор, філософ-стоїк. Ідеться про твір “Моральні листи до Луціллія” в перекладі Андрія Содомори.

Seneca, Lucius Annaeus (c. 4 B.C. – 65 A.D.), Roman orator, philosopher, writer. Here we refer to his “Moral Letters to Lucius” translated into Ukrainian by Andriy Sodomora.

8. **Овідій Назон Публій** (20.ІІІ 43 до н.е. – бл. 18 н.е.) – римський поет. Ідеться про міфологічний епос “Метаморфози” в перекладі Андрія Содомори.

Ovid (Publius Ovidius Naso, 43 B.C. – c. 18 A.D.), Roman poet. We refer here to his mythological epos “Metamorphoses” translated into Ukrainian by Andriy Sodomora.

9. **Шарль Бодлер** (9.IV 1821–31. VIII 1867) – французький поет, критик. Ідеться про збірку поезій “Квіти зла” в перекладі Дмитра Павличка і Михайла Москаленка.

Charles Baudelaire (1821–1867), French poet, critic. His chief work is the Collection of poems “Les Fleurs du mal” translated into Ukrainian by Dmytro Pavlychko and Mikhailo Moskalenko.

10. **Августин Аврелій** (354–430рр.) – християнський богослов і церковний діяч, родоначальник християнської філософії та історії. Ідеться про його “Сповідь” у перекладі з латини Юрія Мушака.

St. Augustine Aurelius (Augustinus Sanctus, 354–430), Christian theologian, Father of Christian philosophy and history. We refer here to his “Confessions” translated into Ukrainian by Yuri Mushak.

11. **Россіні Джоаккіно Антоніо** (29.ІІ 1792–13. ХІ 1868) – італійський композитор.
Rossini, Gioacchino Antonio (1792–1868), Italian composer.
12. **Тарас Шевченко** (9.ІІІ 1814–10.ІІІ 1861) – геніальний український поет, художник, мислитель.
Taras Shevchenko (9 March 1814–10 March 1861), Ukrainian poet of genius, superb artist, intellectual.
13. **Григорій Сковорода** (3.ХІІ 1722–9. ХІ 1794) – геніальний український філософ, просвітитель-гуманіст, поет.
Grigori Skovoroda (1722–1794), Ukrainian philosopher of genius, enlightener of humanistic ideals, poet.
14. **Нікколо Паганіні** (27. Х 1782–27. V 1840) – італійський скрипаль-віртуоз, композитор.
Niccolo Paganini (1782–1840), Italian virtuoso violinist and composer.
15. **Зеновія Юськів** (18. V 1953–2. Х 2007) – українська художниця, графік, ілюстратор книг.
Zenovia Yuskiv (18 May 1953–2 Oct. 2007), Ukrainian painter, graphic artist, illustrator.

ЗМІСТ

ПОРІГ СМИРЕННЯ

A THRESHOLD OF HUMILITY	11
Дозволь з Тобою розмовляти	12
As long as over our heads	13
Поет подібний до зухвальця	14
A poet is the one who's ventured	15
Ми всі йдемо... ..	16
Everyone paves his way... ..	17
Вже літ багато вчуся	18
For years I've been learning	19
Змилосердя, Господи!	20
My God, have mercy on me!	21
Душа стремить до неба... ..	22
The heart strives to the skies... ..	23
Заколисала душу	24
The soul was lulled	25
Щодня ми переходимо	26
Daily we cross	27
Переростає в слово	28
My mental torments	29
Так-так, Горацию	30
That's it, Horace	31
Настане день	32
The day will come	33
А гіркоту, що недруги подарували	34
I'll strip off, like dirty rags	35
Зустріла сивину... ..	36
My hair's gone grey... ..	37

Спустилася у пекло Дантове.....	38
Having descended to the Dantean Hell.....	39
З віків далеких Марк Аврелій.....	40
Marcus Aurelius, from bygone days.....	41
Щодня вчимося.....	42
Every day we learn.....	43
Добігли полудня мої роки.....	44
I've reached the midday of my age.....	45
Зелене деревце.....	46
A green sapling.....	47
Свічки-дерева в голубому миготінні.....	48
The candles of the trees in their blue gleam.....	49
Моя хатина край села.....	50
My humble house in the countryside.....	51
Чи варто говорити.....	52
Is it good talking.....	53
Чи снилося.....	54
Whether in a night-dream.....	55
У самоті своїй.....	56
In your seclusion.....	57
Ти не журися – вір!.....	58
Don't worry and trust in God!.....	59
Навіщо Господові.....	60
Shall God.....	61
Із відстані моїх прийдешніх сивих днів.....	62
At a distance of my grey remaining days.....	63
Нехай сльоза самотня.....	64
May the solitary drop of tear.....	65
Вклоняюся до стіп своїй недолі.....	66
I bow low to my cruel lot.....	67
Збудую міст із павутини.....	68
I'll make a cobweb bridge.....	69

Жебрачкою була я позавчора	70
I was a beggar the day before yesterday.	71
У помилках чужих побачила	72
In someone else's errors I saw	73
Я знов піду	74
I'll go on	75
Йому судилося	76
He was fated	77
Він говорив розумні речі	78
He talked of very clever things	79
Нам не пізнати	80
We'll never know	81
Я знову опинилася на роздоріжжі... ..	82
Now again I've found myself	83
Подумалось	84
I thought	85
Вже дуже-дуже скоро	86
Very soon, without delay	87
Легенькі білі пелюстки	88
Light white petals	89
У цей спекотний день	90
On such a hot day	91
В наш день розхристаний	92
On the loose days of ours	93
Не дорікай нікому	93
No one is to blame	95
Від чорноти думок	96
Blackness of one's thoughts	97
Десь там... за обрієм... ..	98
Somewhere ...behind the sky-line... ..	99
Віконні шибки ніч замалювала	100
The night has painted the window-panes	101

В негоду вийшла	102
On a nasty day I came out	103
Палахкотять дерева	104
Trees are ablaze with gold	105
Покину дім, бо треба так...	106
I'll leave my home. I think it so...	107
О Августине!	108
Oh, St. Augustine!	109
Вдягну шовкову сукню	110
I'll dress myself in silk	111
Я знов і знов іду	112
Over again I step	113
Не розпинай мої слова	114
Don't crucify my words	115
У наш несамовитий час	116
In our crazy time	117
Тут присмерк лагідний...	118
Here dusk brings every comfort...	119
Думки тримасш	120
You keep your thoughts	121
Не покидай мене, Всевишній	122
Abide with me, my Lord	123
Зустріну пісню вранішньої птахи	124
I'll hear the dawn chorus	125
Над нами небо...	126
We've got the Sky over the head...	127
Свобода – провесивь	128
Freedom is a dangerous intoxication	129
Так-так, Тарасе...	130
Oh you were right, Taras...	131
Ми знову у кутку	132
Driven again into a corner	133

За обрій, що вогнем узявся	134
Behind the sky-line, which is aflame	135
Вже зорі посилають нам	136
The stars have ushered us	137
Минущі ми...	138
We are transient...	139
Усім нелегко розуміти	140
It isn't easy, for anyone, to make out	141
Зійдемо із життєвої дороги	142
To get off the road of life	143
Ми сподіваємося	144
What fools we are	145
Великі в помислах	146
Big in designs	147
Не вчи мене, чужинцю	148
Don't instruct me, stranger	149
Вціліле слово	150
A word spared	151
Щоранку сонце посилася	151
Every morning the sun sends	153
На півдорозі	154
The-way-You-look	155
Ви відійшли...	156
You've passed away...	157
Душею притулюся	158
I'll lean my soul	159
Покинувши земні турботи	160
Having abandoned the earthly trouble	161
Мій привілей і мука	162
My privilege and my distress	163
Моя свобода – спогади про Тебе	164
My freedom is remembrance of You	165

Не прагнучи того	166
Without being keen on it	167
Твої скупі слова	168
Your sparing words	169
Учителю мій терпеливий	170
My most patient Teacher	171
Спокійна річка	172
A quiet river smiled shining in the sun	173
З Тобою розмовляю, Боже	174
Oh Lord, I talk to You	175
Холодна сірість тиші	176
Cool greys of serenity pervade the place	177
Осінній лист дорогу стелить	178
The autumn foliage lays its way	179
Зелена папороть живе	180
A green fern growing	181
Любов не впала у могилу	182
Love didn't fall into the grave	183
Є туга болісна	184
One can feel a painful sorrow	185

ЗАТИХЛІ КРОКИ

FOOTSTEPS FADED AWAY FOR ETERNITY	187
Моя стежина зорана	188
My footpath has been ploughed	189
Сльоза маленька світ заволікає... ..	190
A tiny tear is dimming the sight... ..	191
Печаль моя	192
My sorrow	193
Кімната – пустка і самотина	194
My room's a boring desert	195

Згадала твої очі голубі	196
As I recalled the azure of your eyes	197
В твоїх словах скупих	198
Your delicate remarks	199
Якогось вечора ти зауважив	200
One evening you observed	201
У натовпі людей	202
When in a crowd	203
Лиш одному тобі	204
You are the only one	205
Не болем стань	206
Cease being my pain	207
Ви в тому світі	208
You belong to the world	209
Пригадую	210
I recall	211
В уяві	212
I'm trying to live your days	213
Важкий, тягучий біль	214
I carried the burden	215
Приснилося, що плачу	216
I dreamt that I was crying	217
З життя тяжкого, мамо	218
From hardships of your life	219
Хтось закурив	220
Someone lit a cigarette	221
Чекаючи мене, полинув	222
While waiting for me to come	223
Щовечора	230
Every night	231
Мій край меланхолійний... ..	232
My melancholy land... ..	233

У даліні синіють гори...	234
The far-off mounts show their deep blue...	235
Знесилений орач не упаде	236
The enfeebled ploughman won't collapse	237
На цій землі я народилася	238
On this land I was born	239
Земля натомлена	240
The wearing land	241
Чи з волі власної	242
Either of their own will	243
Нещасні люди	244
Poor things	245
Живу, немов ...	246
I live as if I were pushing	247
Здалось на мить	248
Just for an instant I thought	249
Дерева хворі – омела буяє	250
The trees are ailing – ravaged by mistletoe	251
Навколо страх...	252
Fearful of all around...	253
Сліпий благав	254
A blind man pleaded	255
Фальшива велич	256
Megalomania	257
Ти блудословив	258
You were too loquacious	259
Ти видерти не міг	260
You never could	261
Блукаю в потемках...	262
I wander in the dark...	263
Коли плеча мого торкався	264
When a warm ray of sunlight	265

Зима лишила білий слід	266
The winter left its white impact	267
Чи ти знайшла	268
Whether you've found	269
Цієї осені навчуся	270
This autumn I will learn	271
Свій біль	272
I've been carrying the burden	273
Навколо кам'яні руїни... ..	274
There are a lot of stone ruins... ..	275
У сонячний зимовий день	276
On a sunny winter day	277
Дорога рівна	278
His road was smooth	279
На золоту дорогу осені	280
The autumn's golden road	281
Я вийшла на гору	282
I've reached the top	283
Увечері збираються докупі	284
Towards night, all the profane words	285
Із ночі	286
From the dark night	287
Упасти	288
To fall down	289
Не бійся заглядати	290
Don't dread peering	291
Веселі вечори твої	292
Your joyous parties	293
Біль нещасливої душі	294
You called a heartache of th' unhappy	295
Твоя земля – степи	296
Your land is vast steppes.	297

Багато днів жила	298
For many days I was living	299
Так несподівано осінній вітер	300
All of a sudden, the autumn gale	301
Мені призналася людина сильна	302
A strong-willed person told me confidingly	303
Цієї осені	304
This autumn	305
Чарує листопад	306
November is charming	307
Навчаюся у кожній днині	308
I'm learning to find in every day	309
На роздоріжжі	310
At a crossroads	311
Із відчаю слова збирала в жменьку	312
In despair, I picked words in handfuls	313
Вимірюю життя гіркими днями	314
My life is measured in bitter days	315
Уже калина червоніє	316
Guelder-roses are turning red	317
Наділа капелюх новий	318
Putting on a new hat	319
Мій страх весна розвіє	320
Spring will come and my fears will be gone	321
У кожного своя межа	322
Anyone has his own summit	323
З надією встаю	324
I get up with a hope	325
Невже холодний вітер осені	326
Don't you say you no longer care	327
Бездумний день	328
A reckless day	329

Уже тисячоліття	330
For as long as a millennium	331
Перемогла тужбу чекання	332
I've overcome the anguish pending	333
Всміхнися небу	334
Give the sky a cheerful smile	335
У літню ніч	336
A mid-summer night	337
Вже осінь обсіпає листом	338
Autumn's come to shed its leaves	339
На сонячному тлі виблискують сніжинки	340
Snow-flakes sparkle on the sunlit groundwork	341
Не з волі власної	342
It wasn't by my own will	343
Для натомленого коня	344
For a fatigued horse	345
Напровесні почула я слова	346
Early in spring I heard the words	347
Крик птаха на горі високій	348
A bird's shriek over a high hill	349
Кричить сова	350
An owl is hooting	351
Чи на піску, чи на твердій основі	352
Either on sand, or a solid ground	353
О Господи, благаю!	354
Oh Divine Master, I plead	355

ТВОЯ ДОРОГА ПОРЯД

YOUR PATH RUNS ALONGSIDE MINE	357
Ішла стежиною	358
Walking along a path	359
В цей літній день	360
On that summer day	361

В погідну днину	362
On a sunny day	363
У погляді	364
Your eloquently kind eyes	365
Багато за плечима вже доріг... ..	366
Many a road have been left behind... ..	367
Зникає грань	368
There's a thinning border	369
Послухай тишу ночі	370
Listen to the night's silence	371
Тиша... ..	372
Silence... ..	373
Душа моя проходить через хащі	374
My soul's making its way through the jungle	375
Крізь окуляри	376
Now bespectacled	377
Своїм життям	378
With your life	379
Не бійся тиші у самотині	380
Don't dread the quiet in your confinement	381
Не загубити б віру	382
I hope I don't lose my faith	383
Вашу погорду заховає	384
Your arrogance can be concealed	385
Не знаю	386
I do not know	387
Творець нам дарував	388
The Creator gave us	389
Навіщо вийшла на дорогу	390
Why have I come out onto the road	391
Забула море... чи покинула... ..	392
It might have forgotten the sea... ..	393

Запізно думати	394
It's too late to think	395
Я хочу вірити	396
I'd like to be sure	397
Якось ти мовив	398
One day you said	399
Хотілося б тобі сказати	400
I'd like to tell you	401
Нам часто треба обирати	402
We often ought to choose	403
Поволі витісняю	404
I'm slowly ousting	405
Надіюся	406
I cherish the hope	407
У вечір дратівний	408
On an irritable evening	409
Твоє мовчання	410
Your reticence	411
Буває... ..	412
Things happen... ..	413
Полагоджу мости мої	414
I'll mend my bridges	415
Я знову на порозі	416
Again I'm on the threshold	417
Немає погляду твого	418
I lack the glance of yours	419
Твій погляд зачаровує	420
Your glance is captivating	421
Твоя хатина так далеко... ..	422
Your abode is too far away... ..	423
Так недоречно – ранки дощові	424
The rainy mornings are so objectionable	425

Чи бачиш, друже	426
As you can see, my dear friend	427
Терпіння, муки	428
Endurance and torments	429
Не вірю	430
I don't believe	431
Мудрець Сковорода	432
Skovoroda, the Man of Wisdom	433
Провину власну відчуваю	436
I take the blame upon myself	437
Художниця	438
A talented artist, as she was	439
ПРИМІТКИ	440

Літературно-художнє видання

Починайко (Бойко) Марта Дмитрівна

КВІТИ СЛІЗ

Вибране. Поезії

Переклад *Тамари Сльоти*

Ілюстрації Зеновії Юськів

Редактор *Леся Дячишин*

Художній редактор *Василь Сава*

Технічний редактор *Микола Барановський*

Підписано до друку з готових діапозитивів 20.07.2011.

Формат 60x108/32. Папір офсетний № 1.

Гарнітура Palatial. Офсетний друк.

Умовн.-друк. арк. 7,1. Умовн. фарбовідб.7,4.

Обл.- вид. арк. 7,2. Замовлення № 1349.

Видавництво Львівського музею історії релігії "Логос".
79008, м. Львів, пл. Музейна, 1.

Друк ТзОВ "Простір М".

79000, м. Львів, вул. П.Чайковського, 29.

Починайко М.

П 65 Квіти сліз. Вибране. Поезії. – Львів: Логос, 2011.– 458 с.

ISBN 966-7379-52-11

До книги ввійшли вірші зі збірок "Затихлі кроки" (1997), "Поріг смирення" (2004), "Твоя дорога поряд" (2010).

ББК 84Ук-4